

מסורת הש"ס

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

טז.

עין משפט
נר מצוה

(א) חוספתא דכלאס ס"ד
ה"ב (ג) (שליח א': חוספתא
דכלאס פ"ד ה"ג) (ג) (שבת
ל' ע"ג) (ד) (נחמן ע"ג);
כנגד הפיר' כיון דהי' עומד
חשוב כמו כפרון מרובה דלא
מיתסר כנגד העומד ובהדיא
תנן בחמשת כלאים גדר
לבוד, וחלוקת רבנן ורבין
שמעון בן גמליאל בזו
הברייתא האמורה בחתלת
הפרק, היתה קדושה
מסוכת א' חלית פחות
מג' אין צריך קידה אחת.

קב א מ"י ס"ז חל'
נלכס הלכס טו
טו"ש י"ד ס"י חל' טו
מה;
קב ב מ"י ס"ז חלס טו
טו"ש ס"ט ס"ט חל' טו

רב ניסים גאון

מג רבנן היא דאמי' פחות
מג' אפרי לבוד, אהאן
לרבן שמעון בן גמליאל
דאמי' פחות מג' אפרי'
לבוד, וחלוקת רבנן ורבין
שמעון בן גמליאל בזו
הברייתא האמורה בחתלת
הפרק, היתה קדושה
מסוכת א' חלית פחות
מג' אין צריך קידה אחת.

רבינו חננאל

עד ובלבד שלא יהא בין
גמל לגמל כמלא גמל כד'
והדיוקן הא' נמי כמלא
נכנס [ויצא] ח"ש
במצאות אומר של' מידות
במחיצות, כל שהוא
פחות משלשה צריך שלא
יהא בין זה לזה שלשה,
שלא יודק הגדי בבית
דאמי, כל שהוא שלשה
רשע, שלשה ועד ארבעה,
צריך שלא יהא בין זה
לזה כמלא, שלא יהא
פרוץ כעומר, ואם היה
פרוץ מרובה על העומד
אף כנגד העומד אסור, כל
שהוא [וארבעה] ו'
מארבעה ולמעלה עד
עשרה, צריך שלא יהא
בין זה לזה כמלא, ויהא
שלא יהא פרוץ כעומר,
ואם היה פרוץ כעומר
כנגד עומד מותר כנגד
פרוץ אסור, ואם היה
עומד מרובה על הפרוץ
אף כנגד (עומר אסור)
הפרוץ נמי מותר, ופרצה
יותר מעשר אסור, הרי לו
קנים מורקין ועשה להן
פאה מלמעלה אפילו
ביותר [מן] מותר, קמני
מיתא רישא, כל שהו
שלשה ומשלשה ועד
ארבעה צריך שלא יהא
בין זה לזה כמלא, ויהא
צריך שלא יהא (כמלא)
קשיא [פרוץ] כעומר, קשיא
לרב ספא, ודחי' כמלא
נכנס ויצא שהיה יותר
כמעט, ואמרין הכי נמי
ספחבא דבמלואו יתר
הוא כמעט, מרקתו אסור
היה פרוץ מרובה על
העומד, פרוץ מרובה על
העומד הוא דאסור הא
כעומר מותר, ואמרין
רישא קשיא לרב הונא
בריה דרב יהושע, וספא
קשיא לרב ספא, ושניין
להו ופשיטתו היא,
ואמרין בסלמא לרב
ספא מוקים לה לרישא כל
שהו פחות משלשה צריך
שלא יהא בין זה לזה
שלשה, שאם היה העומד
פחות משלשה והפרוץ
שלשה אסור, שנספא
הפרוץ מרובה על העומד
לפיכך אסור, הא זה כמו
על העומד בין שהפרוץ
אני שלשה טפחים אלא
פחות מותר, ומציעתא
דקתני צריך שלא יהא בין
זה לזה כמלא מוקים לה
כמלא נכנס ויצא שהוא
יותר כמעט, הא זה כמו
זה מותר, כיוס הכי לא
מצדד ודחי' להו, ורישא

דאין זה סוגיית הש"ס דמשני במעדיף ואינו חושש על קושייתו ועוד
קשה דפי' דדרכא אס' היו נותנין שמי נותנין ערב ואיכא ספק כשר
טפי ובפ"ק דסוכה (ד' ט'): מנן גבי העושה סוכתו מחמת האילן אס' היה
הסוכן הרבה מהן או שאלץ כסירה ומקוה לא בגמרא כשחננין ופ"ה
שם כשעירבן ואין ניכר אחוזה פסול

ואחיהו כשר ועוד דדוקא הוא דאמוראי
מקסי' אליבא דמ"ד פרוץ כעומד
אסור דלא ק"ל הכי ועוד דלא
פרוץ כעומד כי מוקי נמי ביולא
ונכנס גבי שירא והא' אפשר לנמס'
והתם ליכא לשניי' לרנא כי הכא
ונראה כגירסת ר"ח דגרס והא' אי
אפשר לנמס' שיתסום כל האויר
וינמלא שאין הכשר מרובה על האויר
ועל הפסול או אפי' כמוהו ופרוץ
לכילי עלמא ומשני ר' אחי במעדיף
שכודאי יתסום כל האויר ורנא אס'
אפי' תימא שאינו מעדיף אס' חור
נותנין שמי נותנין ערב ולא נסחם כל
האויר אכל אין לפרש דדוקא כעניין
זה אהני לרנא ולא במעדיף דגזר
דילמא לא יעדיף דככל הפסחים גרסי'
בפ"ק דסוכה (ד' טו): רנא אמר אפי'
תימא בשאינו מעדיף:

מארבעה עד עשר גרסי' ולא
גרסינן עד ארבע
אמות: **אימא סיפא** ב"ה שהוא
ש"ששה ובג' ועד ד' ב'ו', סיפא גופה
היה יכול להקשות דלא אחיה כרנן
דקאמר הש"ס מדלא מתייר עומד
שלשה כנגדו וכרש"ג נמי לא אחיה
מדקאמר וזריך שלא יהא בין זה לזה
כמלאו ולרש"ג אפי' יותר ממלאו אין
כך כלום כיון דליכא ד' כלנוד דמי
אלא כך דרך הש"ס שמתחיל קושיא
מרישא כיוסיל וכה"ג איכא פ' כירה
(ד' טז): גבי חמין שסוחמו בשבת:¹
והלכתא

דתנא רישא פרוץ מרובה על העומד תנא סיפא עומד מרובה על הפרוץ
רישא לרב הונא בריה דרב יהושע לא קשיא אידי דבעי למיתני סיפא
עומד מרובה על הפרוץ תנא רישא פרוץ מרובה על העומד בשלמא
לרב פפא משום הכי לא עריב להו ותני להו אלא לרב הונא בריה דרב
יהושע ליערבינהו וליתננהו כל שהוא פחות משלשה ושלשה צריך שלא יהא
בין זה לזה שלשה משום דלא דמי פסולא דרישא לפסולא דסיפא פסולא דרישא
כדי שלא יודק הגדי בבית אחת פסולא דסיפא שלא יהא פרוץ כעומד
פחות משלשה מני רבנן היא דאמרי' פחות משלשה אמרין לבוד שלשה
לא אמרין לבוד אימא סיפא כל שהוא שלשה ומשלשה ועד ארבעה
אחאן

והכי משמע ברייתא כל שהוא ג' ומג' ועד
ד' צריך שלא יהא בין זה לזה מלאו נכנס ויואל, והכי משמע ברייתא כל שהוא ג' ומג' ועד
ד' צריך שלא יהא בין זה לזה מלאו נכנס ויואל דדכוה ליה פרוץ מרובה וס' היה פרוץ מרובה
על העומד אף כנגד העומד אסור הואיל והוקף בדבר שאינו חשוב שאין בו רוח ד': אידי דנפא רישא פרוץ מרובה על העומד.
אסור דלא קמי' דלא קמי' לה לגלוי' אמלאו דלאו מלאו קאמר דקמ"ל הא כעומד מותר אף כנגד הפרוץ: **ספא סיפא עומד מרובה**
על הפרוץ, אפי' דלא אינטריך ליה דהא מגופה שמעת מינה דאפי' יס עומד כפרוץ שרי מדתנא ליה שלא יהא פרוץ כעומד
ותרנין לה כיוסיל ויואל הא כמלאו שרי וכ"ש עומד מרובה על הפרוץ אלא משום חנא סיפא ולא משום למידק מינה הא
כפרוץ אסור: **רישא לרב הונא לא קשיא אידי דבעי למיתני סיפא עומד מרובה על הפרוץ**, דאמר [נס] פרוץ כעומד אסור אפי' כנגד העומד: **ליערב**, ג' כדאי
הא כפרוץ אסור: **תני נמי רישא פרוץ מרובה על העומד**, אפי' דלא אינטריך דהא אפי' כעומד נמי אסור: **כשלמא לרב ספא**, דאמר [טו]:
פרוץ כעומד מותר: **משום הכי לא עריב**, ג' כדאי פחות מג' ולמיתני כל שהוא פחות מג' וי' צריך שלא יהא בין זה לזה ג' דלא מני למיתר
צריך שלא יהא בין זה לזה ג' דכיון דעומד ג' לא איכפת לן אי פרוץ נמי ג' דהא פרוץ כעומד מותר ומשום הכי אפשר ליתנייה גבי
פחות מג' למיתנא ביה כמלאו דליהוי משמע כיוסיל ויואל: **אלא לרב הונא**, דאמר [נס] פרוץ כעומד אסור אפי' כנגד העומד: **ליערב**, ג' כדאי
פחות מג' וליתני צריך שלא יהא בין זה לזה ג' טפחים: **משום דלא דמי פסולא**, דפחות מג' לפסולא דג' דפסולא דפחות מג' לא היה
מני למיתני כפרוץ מרובה על העומד דכל כמה דלא היה פרוץ ג' אפי' דעומד טפח ופרוץ טפחים כשר ומכי מטא פרוץ לשלשה אשמע'
דכדי מקרי פרוץ משום יודק גדי: **פסולא דסיפא**, היכא דעומד ג' לא מפסיל משום דקור גדי דאי היה עומד מרובה לא היה
חיישין לגדי אלא משום מאי מפסיל בפרוץ ג' משום דהוי פרוץ כעומד ותנא לנאמרי' מדות דמחיה קאמי' ומכי מני לחדוש' טעמיה
ולמתלייה בפסולא אחריתא תנייה: **פחות מג' מני רבנן היא**, מדקא מפליג בין פחות מג' לג' ש"מ רבנן היא דמפלגי נמי בין
פחות מג' לג': **אימא סיפא כל שהוא ג' ומג' ועד ד'**, מדקא מפליג בין פחות מג' לד' דקאמר פחות מג' אס' פרוץ יתר עליו
אף כנגד העומד אסור וד' גופיה קמי' סיפא דמתיר כנגדו ואף על גב דפרוץ יתר עליו ש"מ רבן שמעון בן גמליאל היא:

אחאן

אפילו פרוץ מרובה על העומד שרי, ומציעתא אי הוי פרוץ מרובה אסור, ליערבינהו וליתנינהו כל שהו פחות משלשה
ושלשה צריך שלא יהא בין זה לזה כמלאו (שליש). ודיוקן רישא דקתני פחות מג' תחת לבודין, סיפא דקתני כל שהוא ארבעה ומארבעה ועד ארבעה) אמות ועד עשר תורת מחיצה משום הכי לא מתיי' ליה.

